

Nieuwe functie houdt molen draaiende

Slapen in een molen, dineren of er een mooi sieraad kopen. Met een molen kun je ook hele andere dingen doen dan koren malen of water wegpompen. Een manier om ervoor te zorgen dat dit unieke erfgoed behouden blijft. Provincie Zuid-Holland waardeert cultureel erfgoed als identiteitsdrager in het landschap, maar ze stelt tegelijkertijd vast dat de kosten van onderhoud hoog zijn. Voor de provincie reden om de mogelijkheden voor herbestemming van molens te laten onderzoeken. Grontmij maakte het rapport 'Zicht op nieuw gebruik van de molens' voor het themajaar 2011 Leve de Molens! en sorteerde hiermee voor op het vervolg. Met het themajaar 2012 'Over-Levende Monumenten!' agendeert de provincie transitie voor alle typen erfgoed, van kerk tot voormalige tegelfabriek.

De ene molen is de andere niet. Of een molen zich leent voor herbestemming wordt volgens de onderzoekers bepaald door de binnenruimte, de relatie met de omgeving en of de molen deel uitmaakt van een ensemble van meerdere molens. Molens met meerdere verdiepingen bieden de meeste ruimte voor een nieuwe functie. Dit zijn meestal stellingmolens; molens die op een verhoging staan om boven de bebouwing van de stad of dorpskern toch nog wind te kunnen vangen.

Het rapport 'Zicht op nieuw gebruik van de molens' is bedoeld voor Zuid-Hollandse molenstichtingen met meer dan één molen of voor moleneigenaren die hun molen niet als woning gebruiken. Het bestaat uit een algemeen deel met een analyse en een plan van aanpak voor herbestemming en een deel waarin de herbestemming van de molen de Jan van Arkel is uitgewerkt. Deze molen is van de Stichting tot Instandhouding van de Molens in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden.

Het rapport onderscheidt vijf kansrijke concepten. Van de culinaire molen, de verblijfsmolen voor Bed & Breakfast, de ambachtelijke molen voor bijvoorbeeld een smid of meubelmaker, de winkelmolen tot aan de sociaal-maatschappelijke molen die een cultuurhuis of ontmoetingsplek herbergt. Uit de financiële uitwerkingen van de vijf concepten blijkt dat horecafunctie, winkelfunctie of horeca met verblijf de beste mogelijkheden bieden om inkomsten te genereren.

De nieuwe bestemming kan geld in het laatje brengen, maar dat wil nog niet zeggen dat daarmee alle kosten gedekt zijn. Toch kunnen nieuwe functies de afhankelijkheid van subsidies doen afnemen. In het rapport zijn meer aanbevelingen opgenomen om op creatieve manieren sponsoring van windmolens te bevorderen of kosten voor onderhoud van de molen te besparen. Zo kunnen moleneigenaren de mogelijkheden voor collectieve verzekering beter benutten. Ook kunnen ze met een 'vrienden van de molens'- stichting lokale sponsoren aan zich binden of expats vragen 'a windmill' te adopteren. Deze commerciële benadering vraagt vaak wel een cultuuromslag bij veel molenstichtingen en -eigenaars. Waar veel moleneigenaars nu vooral in beslag worden genomen door de techniek van het draaiwerk vraagt het zoeken naar nieuwe financiële dragers een frisse blik naar buiten.

Het onderzoek 'Zicht op nieuw gebruik van de molens' is een opmaat voor het huidige provinciale themajaar Over-Levende Monumenten!, dat in het teken van herbestemming staat. Provincie Zuid-Holland wil de mogelijkheden van herbestemming van cultureel erfgoed breder onderzoeken en ontwikkelen. In het provinciale themajaar 2012 wil de provincie het cultureel erfgoed in beeld brengen. De provincie vraagt dit jaar extra aandacht voor cultureel erfgoed en biedt handvatten voor het herbestemmen hiervan, zoals de ontwikkeling van een afwegingskader om vast te stellen met welke objecten en ensembles herbestemming kansrijk is. Ook komt er in het najaar een publieksprogramma om bij het brede publiek draagvlak en bewustwording te creëren voor herbestemming en daarmee behoud van cultureel erfgoed.

Het rapport 'Zicht op nieuw gebruik van de molens' is op te vragen bij: overlevendemonumenten@pzh.nl of te downloaden via www.zuid-holland.nl/herbestemming (documentenvenster).

Meer informatie over het themajaar Over-Levende Monumenten! vindt u op www.zuid-holland.nl/herbestemming.